

POMAGAJ BEZPIECZNIE

JAK BEZPIECZNIE POMAGAĆ W CZASIE EPIDEMII?

Epidemia koronawirusa wywróciła nasze życie do góry nogami. Zamknięte urzędy i szkoły, ograniczenia w przemieszczaniu się, ludzie tracący pracę i źródło utrzymania dla swoich rodzin – to nasza nowa rzeczywistość. Jednak nawet w tym trudnym czasie wiele osób okazuje solidarność i niesie innym pomoc. Poniżej przedstawiamy zbiór prostych wskazówek, jak mądrze i bezpiecznie pomagać, zarówno zostając w domu, jak i z niego wychodząc.

POMÓŻ, ZOSTAJĄC W DOMU

Nawet siedząc w czterech ścianach, możesz pomagać!

Pierwszym, najważniejszym krokiem w walce z koronawirusem jest ograniczenie kontaktów z innymi. Wirus może czyhać na klamce, przycisku windy czy produktach w sklepie. Wychodząc na zewnątrz, możesz też nieświadomie zainfekować inną osobę albo się od niej zarazić – brak objawów nie oznacza bowiem, że nie jesteście nosicielami. Jeśli więc tylko możesz, nie wychodź. Zostając w domu, chronisz siebie i innych.

Przeczytaj nasze wskazówki i zaangażuj się w bezpieczną pomoc z domu!

POMÓŻ, WYCHODZĄC Z DOMU

Niektórych rzeczy nie da się zrobić zdalnie.

Ostatnie tygodnie pokazały, jak wiele jest możliwości pomagania i jak bardzo kreatywni jesteśmy, niosąc innym wsparcie.

Przeczytaj nasze wskazówki i zaangażuj się w bezpieczną pomoc na zewnątrz!

POMÓŻ, ZOSTAJĄC W DOMU

Jeśli dobrowolna izolacja to dla Ciebie za mało i chciał(a)byś wesprzeć innych w tym trudnym czasie, jest wiele sposobów udzielenia pomocy niewymagających opuszczenia domu. Poniżej jest kilka z nich.

Wesprzyj finansowo organizacje pomocowe

Możesz wesprzeć organizacje lub instytucje profesjonalnie zajmujące się opieką nad osobami z grupy zwiększonego ryzyka – w ten sposób nie tylko pomożesz potrzebującym, lecz także przyczynisz się do ochrony zagrożonych w czasie społecznej kwarantanny miejsc pracy. Nie wiesz, jak znaleźć właściwą organizację? Zastanów się, czy interesują cię organizacje zajmujące się specyficznym rodzajem wsparcia (np. na rzecz szpitali lub skierowanym do seniorów/-ek, osób w kryzysie bezdomności, ofiar przemocy domowej, migrantów/-ek, zwierząt itp.). Poszukaj internetowych zbiorów dotyczących walki z epidemią (jest kilka ogólnopolskich serwisów organizujących takie zrzutki). Sprawdź portale zbierające informacje o organizacjach społecznych, by wyszukać najbardziej aktualne dane o ich potrzebach (zob. portal ngo.pl lub strona [Organizacje społeczne. To działa!](#)). Sprawdź w internecie, jakie organizacje działają w Twoim mieście lub pomagają w skali ogólnopolskiej, i wesprzyj je, nie wychodząc z domu!

Wesprzyj szpitale

Możesz bezpośrednio wesprzeć szpitale, które w ostatnich tygodniach mierzą się z brakiem najpotrzebniejszych dóbr. Poszukaj akcji pomocowych w Twojej okolicy lub skorzystaj z istniejących baz (zob. akcja [Wsparcie dla szpitala](#)).

Wesprzyj firmy, które pomagają innym

Wiele restauracji w czasie epidemii włącza się w akcje niesienia pomocy, np. zapewniając posiłki ludziom w trudnej sytuacji materialnej i/lub personelowi medycznemu. Znajdź taką restaurację w swojej najbliższej okolicy – dzięki temu nie tylko wesprzesz ją w przetrwaniu tego trudnego czasu, lecz także za jej pośrednictwem zapewnisz posiłek osobom w potrzebie (zob. akcja [Posiłek dla lekarza](#)).

Dziel się swoimi talentami

W czasie epidemii możesz, korzystając z internetu, udzielać darmowych korepetycji albo pomagać dzieciom w odrabianiu lekcji. Jeśli dasz ogłoszenie w mediach społecznościowych lub wywieszisz plakat na klatce, na pewno ktoś się zgłosi i z chęcią skorzysta z pomocy (zob. akcje na stronie [Widzialna ręka](#)).

Szyj maseczki

Maseczki ochronne stały się trudno dostępnym towarem, bez którego ciężko wyobrazić sobie walkę z epidemią. Możesz szyć je dla siebie, znajomych, sąsiadów w grupie ryzyka czy lokalnego szpitala. Nie musisz mieć szczególnych zdolności manualnych, wystarczy chęć i odrobina cierpliwości (zob. akcja [Chcemy zacząć szyć](#)).

Bądź w kontakcie

To, że nie trzeba unikać spotkań na żywo, nie oznacza, że nie możesz być w kontakcie telefonicznym lub internetowym ze swoimi znajomymi, przyjaciółmi i rodziną, a zwłaszcza babcią i dziadkami. Wielu osobom w czasie izolacji spowodowanej epidemią doskwiera samotność oraz uczucie przytłoczenia nietypową sytuacją, a pomoc im może zwykła rozmowa. Pamiętaj również o osobach samotnych, które nie mają do kogo zadzwonić. Możesz ogłosić chęć pogadania z kimś w swoich mediach społecznościowych (zob. akcja [Widzialna ręka](#)) albo wydrukować i rozwiesić plakaty z informacją o istniejących telefonach zaufania (zob. [telefon dla osób starszych](#) prowadzony przez Stowarzyszenie „Mali Bracia Ubogich” albo [telefon dla dzieci i młodzieży](#) prowadzony przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę).

POMÓŻ, WYCHODZĄC Z DOMU

Zanim zdecydujesz się wesprzeć walkę z wirusem w terenie, upewnij się, że nie należysz do grupy zwiększonego ryzyka. Pomagaj, jeśli:

- nie ukończyłeś/-aś 65 lat,
- nie jesteś w ciąży,
- nie cierpisz na żadną przewlekłą chorobę (np. cukrzycę, nadciśnienie, problemy z sercem, nowotwór),
- nie przyjmujesz leków immunosupresyjnych,
- nie masz obniżonej odporności.

Upewnij się również, że ani Ty, ani nikt w Twoim najbliższym otoczeniu nie macie żadnych objawów takich jak kaszel, duszności czy wysoka gorączka, a także nie mieliście kontaktu z osobą zakażoną koronawirusem.

Pomagaj w grupie

Niezależnie od miejsca, w którym mieszkasz, na pewno jest wiele możliwości pomagania w większej grupie – sformalizowanej albo nieformalnej, np. sąsiedzkiej.

Zastanów się, jakiej pomocy chcesz udzielać (zakupy, wyprowadzanie psa itp.), a następnie znajdź grupę, która pomoże Ci pomagać. Możesz zaangażować się np. w działania lokalnych organizacji na co dzień zajmujących się pomocą (zob. [regionalne oddziały PCK](#)) albo innej grupy samopomocowej w Twojej okolicy (zob. akcja [Wirus życzliwości](#)). Jeśli jesteś związany/-a ze swoją parafią, możesz zaangażować się w działania grup duszpasterskich, miejscowe grupy Caritasu albo w ramach akcji [Wspólnoty pomocy](#).

Możesz też znaleźć [na stronie internetowej gov.pl](#) lokalny ośrodek pomocy społecznej i skontaktować się z nim, oferując swoje wsparcie. Wolontariuszy szukają też niektóre urzędy gminy (miasta) – informacje o ofertach znajdziesz na ich stronach.

Pamiętaj, jeśli wstępujesz w szeregi organizacji pozarządowej i w jej ramach świadczysz wolontariat, bądź świadomy/-a przysługujących Ci praw – więcej na ten temat dowiesz się [z tego artykułu](#).

Jeśli w Twojej okolicy nie ma inicjatywy, do której chcesz dołączyć, zainspiruj się [tym poradnikiem](#) o tym, jak od podstaw zorganizować wspólnotę sąsiedzka na czas epidemii.

Pomagaj na własną rękę

Jeśli nie chcesz działać zespołowo, a wolisz samodzielnie wyjść naprzeciw potrzebom swoich sąsiadów i znajomych z grupy zwiększonego ryzyka lub objętych kwarantanną – też możesz to zrobić.

Zastanów się, jakiej pomocy chcesz udzielać (zakupy, wyprowadzanie psa

itp.), a następnie poinformuj innych, że jesteś gotowy/-a pomagać. Rozwieś plakaty na swojej klatce lub w najbliższej okolicy, włóż ulotki do skrzynek pocztowych sąsiadów lub zostaw je pod ich drzwiami, daj znać za pośrednictwem mediów społecznościowych (np. na grupie sąsiedzkiej), a jeśli masz taką możliwość, wyślij mejla albo zadzwoń do osób, o których wiesz, że mogą potrzebować Twojego wsparcia.

Na stronach internetowych wielu urzędów gmin (miast) znajdziesz wzory plakatów (zob. grupa [Pomagamy sobie](#)). Na plakacie wystarczy wpisać swoje dane kontaktowe i rodzaj oferowanej pomocy.

ZASADY BEZPIECZNEGO POMAGANIA

- 1. Pomagaj lokalnie** - najlepiej osobom z Twojej okolicy, mieszkającym w Twoim bloku lub najbliżej Twojego domu.
- 2. Pomagaj naprawdę potrzebującym** - udzielaj pomocy tym osobom, które tego naprawdę potrzebują: są w grupie zwiększonego ryzyka, są w podeszłym wieku, są na kwarantannie. Mimo wszystko ryzykujesz swoim zdrowiem, więc upewnij się, kogo wspierasz.
- 3. Pomagaj ograniczonej liczbie osób** - wspieraj optymalnie jedną osobę na raz – dla niej to będzie realna pomoc, a dla Was obojga mniejsze ryzyko przenoszenia wirusa.
- 4. Pomagaj, jeśli chcesz** - masz prawo odmówić udzielenia wsparcia bez podania przyczyny. To Twoje prawo, dlatego jeśli czujesz, że potrzebujesz z niego skorzystać – zakończ współpracę. Jasno to jednak zakomunikuj, by osoba potrzebująca pomocy mogła zacząć szukać wsparcia w innych miejscach.
- 5. Pomagaj z empatią** - bądź wrażliwy/-a na osobę, którą wspierasz. Każdy z nas odczuwa niepokój związany z obecną sytuacją. Osoby, które potrzebują pomocy, to często seniorzy i seniorki, osoby chore, osłabione lub po prostu silnie przeżywające izolację. Warto zadbać o ich poczucie bezpieczeństwa i być wrażliwym na ich potrzeby.
- 6. Pomagaj, szanując prywatność** - od osoby, której pomagasz, możesz otrzymać numer telefonu albo inne dane potrzebne do udzielenia pomocy tylko za jej wyraźną zgodą. Bardzo ważne, aby ją zapewnić, że tylko Ty będziesz się z nią kontaktować i wyłącznie w sprawach dotyczących zakresu pomocy.
- 7. Pomagaj za darmo** - od osób, którym się pomaga, nie wolno żądać żadnego wynagrodzenia. Ze względów bezpieczeństwa lepiej też nie przyjmować żadnej innej formy wdzięczności, np. podarunku.

JAK BEZPIECZNIE ZROBIĆ ZAKUPY?

1. Ustal wszystko zdalnie. Umawiając się na zrobienie zakupów, wszystkie sprawy omów z wyprzedzeniem – telefonicznie albo przez internet. Dowiedz się, co dokładnie kupić i gdzie, jak się rozliczycie, gdzie pozostawisz zakupy. Najbezpieczniejsza forma rozliczenia to gotówka – osoba, której pomagasz, może zostawić wyliczoną kwotę w kopercie przed drzwiami. Jeśli nie ma przy sobie gotówki, możecie rozliczyć się przelewem albo odłożyć rozliczenie na bezpieczniejsze czasy, choć nie są to rozwiązania dobre w przypadku, gdy się nie znacie. Nigdy nie bierz karty płatniczej od osoby, której pomagasz. Jeśli zakupy dotyczą leków, pamiętaj o tym, że recepty zawierają dane wrażliwe, które wymagają szczególnej ochrony. Umawiając się na wykupienie leków, nie zapomnij o odebraniu tzw. wydruku informacyjnego, mejla z e-receptą albo 4-cyfrowego kodu, jeśli e-recepta przyszła w formie smsa. W tym ostatnim przypadku potrzebny będzie też PESEL osoby, na którą recepta została wystawiona – takie recepty wykupuj tylko swoim bliskim. Więcej o e-receptach znajdziesz na stronie pacjent.gov.pl.

2. Unikaj bezpośredniego kontaktu. To ważne, żeby pomagając, przypadkiem nie zaszkodzić. Dlatego pieniądze, listę zakupów, receptę i w końcu same zakupy i rachunek zostawiajcie w ustalonym wcześniej czasie i miejscu, np. pod drzwiami osoby, której pomagasz.

3. Kupuj lokalnie. Wybieraj najbliższe miejsca na zakupy. Najlepiej, by było to jedno miejsce, w którym możesz kupić wszystko, o co Cię poproszono. W drodze do sklepu unikaj środków transportu zbiorowego, najlepiej poruszaj się pieszo, rowerem lub – jeśli to możliwe – własnym samochodem.

4. Kupuj tylko to, co masz na liście. Jeśli w sklepie czegoś nie będzie, ustal telefonicznie z osobą, której pomagasz, czy możesz to zastąpić czymś innym.

5. Zachowuj zasady bezpieczeństwa. Podczas zakupów i ich doręczania używaj jednorazowych rękawiczek, noś maseczkę ochronną na twarzy i zachowuj minimum 2-metrowy odstęp od innych osób.

6. Używaj toreb dostępnych w sklepie. Nie używaj torby wielokrotnego użytku – do przenoszenia zakupów wykorzystaj torby dostępne na miejscu. Doradź osobie, której pomagasz, aby po rozpakowaniu zakupów je wyrzuciła.

7. Zaleć dezynfekcję zakupów. Poproś, aby po odebraniu zakupów w miarę możliwości zdezynfekować produkty: plastikowe i kartonowe opakowania przetrzeć płynem do dezynfekcji, słoiki i puszki przelać wrzątkiem, produkty wyjąć z opakowań sklepowych i przełożyć do własnych (np. ryż, kasza, mąka), warzywa i owoce przelać wrzątkiem lub odstawić na kilka dni np. na balkon, a pieczywo włożyć do piekarnika rozgrzanego do 180 st. C na maks. 2 minuty. Więcej informacji na temat standardów higienicznych znajdziesz [na stronie Głównego Inspektora Sanitarnego](#).

8. Zachowaj rachunek. Pamiętaj, żeby do przekazywanych zakupów dołączyć rachunek. Zanim jednak go przekażesz, zrób mu zdjęcie – będzie pomocny przy rozliczeniu.

9. Zakupy zostaw przed drzwiami. Daj sygnał telefonicznie lub dzwonkiem do drzwi (pamiętaj o rękawiczkach ochronnych) – ważne, abyście przy tej okazji nie mieli bezpośredniego kontaktu.

10. Zdejmij i wyrzuć rękawiczki. Przed wejściem do domu zdejmij w prawidłowy sposób rękawiczki jednorazowe ([instrukcja](#)) i wyrzuć je do kosza. Ważne, abyś w tych rękawiczkach nie dotykał/-a już niczego. Jeśli jednak tak się stanie, pamiętaj o zdezynfekowaniu tych miejsc odpowiednim płynem ([płyn dezynfekujący możesz zrobić samodzielnie](#)).

11. Umyj ręce. Po wejściu do domu umyj ręce mydłem pod bieżącą wodą przez 20-30 sekund. Wszystkie rzeczy, których dotykałeś/-aś podczas zakupów (komórka, klucze do samochodu i domu, portfel i karta), zdezynfekuj, najlepiej przecierając je płynem.

JAK BEZPIECZNIE WYPROWADZIĆ PSA?

Możesz pomóc swoim sąsiadom, wyprowadzając ich psa na spacer (codziennie lub raz na jakiś czas). Niektórzy idą nawet krok dalej, czasowo adoptując zwierzęta osób, które z powodu kwarantanny, pobytu w szpitalu lub zwiększonego ryzyka wynikającego z zarażenia, nie mają możliwości w pełni zadbać o potrzeby swoich czworonożnych przyjaciół. Ale na to nie każdy może sobie pozwolić – dla właścicieli psów najczęściej wystarczającym wsparciem będzie po prostu zabranie go na dwór. Jak zrobić to bezpiecznie? Przestrzegaj kilku zasad.

- 1. Umów się na spacer zdalnie**, np. telefonicznie. Możesz wtedy ustalić stałe godziny spacerów, by w dłuższej perspektywie ułatwić sobie i osobie, której pomagasz, współdziałanie.
- 2. Poznaj psa.** Podczas pierwszej rozmowy dowiedz się, jak pies zachowuje się na spacerze, na co zwracać uwagę, czego przestrzegać – to może pomóc uniknąć trudnych sytuacji na dworze.
- 3. Odbierz psa przed drzwiami.** Gdy przyjdzie czas spaceru, najlepszą strategią jest wystawienie za drzwi psa z już założoną obrozą (dobrze, by były na niej także dane kontaktowe właściciela) i przypiętą do niej smyczą.
- 4. Noś rękawiczki.** Choć zgodnie z wytycznymi WHO zwierzęta domowe nie przenoszą wirusa, to możesz jednak przenieść zarazki przez smycz czy obrozę. Dlatego miej rękawiczki na sobie podczas całego spaceru. Wyprowadzając psa, nie powinieneś/-aś bezpośrednio dotykać smyczy, obroży ani samego zwierzęcia.
- 5. Zawiąż psu żółtą wstążkę.** To znak dla innych osób spacerujących z psami, aby do Was nie podchodziły – nie chodzi o ryzyko zarażenia, tylko o informację, że pies nie jest nasz i może nie czuć się komfortowo w kontakcie z innymi zwierzętami pod nieobecność swojego właściciela.
- 6. Nie spuszcza psa ze smyczy.** Chyba że znasz go od dawna lub wyprowadzasz na tyle długo, by dobrze poznać jego zwyczaje. Psy w towarzystwie obcych osób mogą czuć się niepewnie, zachować nietypowo w tej nowej dla nich sytuacji – nie ma co ryzykować ucieczki i poszukiwań, a także dokładać zmartwień właścicielom!
- 7. Upředź właściciela o powrocie ze spaceru.** Kończąc spacer, daj sygnał telefonicznie (uwaga na dotykanie telefonu w rękawiczkach, by w ten sposób nie przenieść zarazków ponownie na smycz) lub przez domofon, że pies niedługo będzie czekał pod drzwiami.

Jak dać sygnał, że chcesz pomóc w wyprowadzaniu psów? Możesz wywiesić ogłoszenie w swoim sąsiedztwie, zgłosić się do instytucji, które pomogą w nawiązaniu kontaktu (np. schroniska dla psów, urzędy gmin czy organizacje zrzeszające wolontariuszy w Twojej okolicy) lub poszukać w mediach społecznościowych, np. grup takich jak [Pies w koronie](#) czy lokalne grupy akcji [Widzialna Ręka](#).

ŹRÓDŁA WIEDZY O KORONAWIRUSIE

Pamiętaj, by zawsze korzystać ze sprawdzonych źródeł wiedzy!

Najważniejsze i aktualne informacje o sytuacji epidemicznej w Polsce i na świecie znajdziesz na poniższych stronach:

- [serwis rządowy](#),
- [Ministerstwo Zdrowia](#),
- [Główny Inspektor Sanitarny](#),
- [Światowa Organizacja Zdrowia \(WHO\)](#).

Informacji możesz też szukać na stronie internetowej swojego urzędu gminy (miasta).